

'СВЕТА НЕДЕЛЯ

Брой 70 | 16 април 2006

† НЕДЕЛЯ ВАЯ - ЦВЕТНИЦА

ТЪРЖЕСТВО И ПЛАЧ

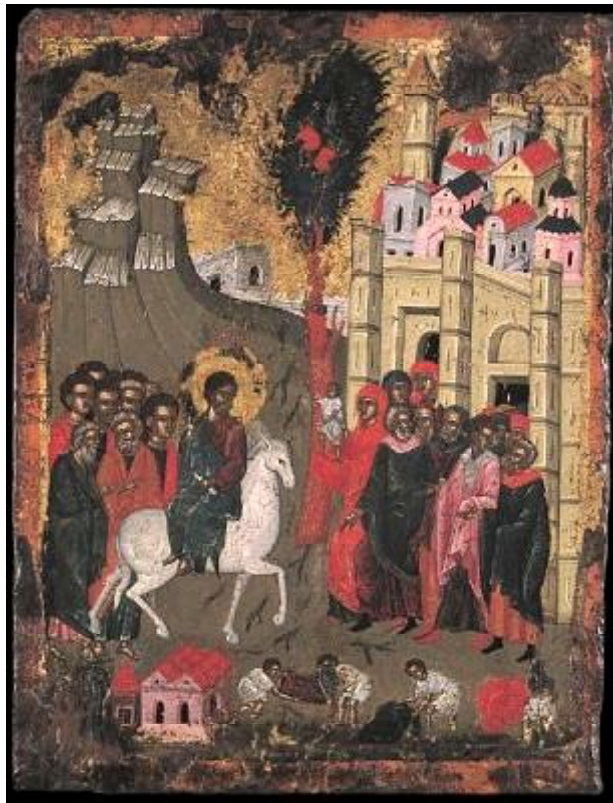
“На другия ден тъпни народ, дошли на празника, като чуха, че Исус иде в Иерусалим, взеха палмови клончета и излязоха да Го посрещнат, като викаха: “Осана! Благословен Идещият в име Господне, Царят Израелев...” А Исус, когато се приближи и видя града, заплака за него”. (Иоан 12:12-13; Лук. 19:41)

Има случаи в живота, когато човек изпитва голяма тъга дори тогава, когато се намира сред най-радостна обстановка, когато е обкръжен със сърдечно внимание и почести. Всички около него са весели. Всички около него се стремят да го зарадват с изказване на любов и признателност. Приветстват го топло. Цветя му поднасят. Песни му пеят. Тържество голямо устройват в негова чест. А той не намира сили в себе си да се зарадва. Дълбока скръб е залегнала в сърцето му. Някаква невидима, тежка рана отвътре го мъчи. Скръбно му е. Очите му са влажни. А ето че и сълзи се показват по тях. Тържество. Голямо тържество. А неговата душа разплакана. Разплакана е душата, в чест на която е зашумяло весело и приветливо това тържество. Не е ли чудно това?

Радост и скръб. Тържество и плач.

Нима днешната картина на Христовото тържествено влизане в Иерусалим не е картина на голямо, всенародно тържество, от една страна, и на дълбока печал, от друга?

Господ Исус Христос е тръгнал от Галилея за последен път към Иерусалим. За последен път! Шест дни преди Пасха. Той е във Витания. Отбива се в дома на Своя приятел Лазаря, когато бе възкресил от мъртвите. Тук Му приготвят вечеря. Марта, сестрата на Лазаря, както винаги, прислужва. На трапезата са и учениците на Господа. Тук е и Лазар. Мария, другата сестра, взема съд с чисто, драгоценно миро, помазва с него нозете Исусови и с косата си ги отрива. И къщата се напълня с благоухание от мирото.

Каква любов - топла, красива!

Тогава един от учениците, Иуда Симонов Искарот, който само няколко дни по-късно стана предател на своя Учител, казва: “Защо да се не продаде това миро за триста динария, и парите да се раздадат на сиромаси?” Колко ли голямо ще да е било смущението у всички други, които в това време са седели на трапезата? Може би Иуда е прав? Нима това не е тежък, страшен укор срещу Учителя, Който непрекъснато говори за любов към страдащите в живота? Защо е това разточителство? Иуда излиза като съдник на своя Учител.

Св. евангелист Иоан, като разказва за тоя

паметен случай, бележи: “Иуда каза това, не че се грижеше за сиромасите, а защото беше крадец. Той държеше ковчежето и крадеше от онова, каквото там пускаха”. Един крадец, търпял години наред любов, кротост и внимание, приема позата на изобличител на Безкрайната Любов, явила се в света, за да се пожертва за спасението на човешкия род! Нима може човек да гледа тази картина без тъга и мъка?

Иуда очаква отговор на своите тежки думи. А ето и отговорът - кротък, благ, съкрушителен. Исус му казва: “Остави я; тя е запазила това за деня на погребението Ми; защото сиромаси всякога имате при себе си, а Мене не всякога” /Иоан 12:1-:8.

В лицето на Иуда Господ Исус вижда тъмния образ на злото, седнало заедно с Него на трапезата, поело на себе си прозрачната маска на мнимо състрадание към немощните в

живота. Нима това е малък повод да се изгълни душата на един чист човек с мъка? Иуда крадецът, бъдещият предател, обвинен в мантията на благородство и щедрост! Каква непоносима лъжа! Едва ли има подлост равна на тая.

Къщата на Лазаря е изпълнена с благоухание, с радост от присъствието на скъпия Гост. И заедно с това на трапезата задушливо лъха зловоние от една дълбоко прогнила душа. Лицето на Исуса Господа е скръбно.

Нима може човек да задържи в себе си скръбта тогава, когато вижда лъжата без срам и стеснение да издига пред очите на хората светлата емблема на състрадание и любов?

Радост и скръб в къщата на Лазаря. Там, където се показва доброто в истинския си вид и възрадва нашироко човешките сърца, вижда се и злото, нагло, отвратително, безсрамно. Затова се случва тъй, че там, където шества радостта, обкичена с цветята на любов и чистота, се усеща и пристъпът на скръбта, предизвикана от злото, което непрекъснато дебне човешката съдба.

Господ Исус Христос е в дълбока печал. Навярно са разтревожени дълбоко и учениците Му, които Му останаха верни докрай, и Лазар, и сестрите му.

Трапезата още не е дигната, а навън вече прииждат тъпши след тъпши - голямо множество иудеи от Иерусалим, чули вестта, че Исус иде и дошли тук да видят и Него, и Лазаря, когото Той бе възкресил.

Кой не би искал да види един мъртвец възкръснал, след като е бил четири дни в гроба безжизнен труп? А кой не би искал да види особено Този, Който го е възкресил и с това е показал всемогъщата Си сила над смъртта? Нима може да има за един човек по-голяма радост от тази, да види, как смъртта е победена? Нима може да има по-голямо щастие за човечеството от това, да се увери, че смъртта може да бъде победена? Чудно ли е при това положение, че Витания вече се пълни от иерусалимци и изобщо с хора от Навън прииждат тъпши след тъпши, дълбоко възраждани хора, а Господ Исус Христос тъжен седи на трапезата. А как да не е тъжен? Нали Иуда продължава да седи при Него? А навън? Всички ли са с чисти и благородни души? Всички ли се радват на един възкръснал живот, седнал там до Исуса на трапезата във Витания? Господ знае за заговора, скроен набързо от първосвещениците и старейте народни, да убият и Него, и Лазаря. Може ли лъжата да търпи живота свидетелство на истината? То трябва да бъде погубено, унищожено завинаги. А народните маси, като виждат мъртвия доскоро Лазар сега жив и бодър между тях, пламтят от жажда голяма да бъдат по-близо до Неговия Възкресител, да бъдат с Него, винаги при Него. Кой не би искал да бъде близо до слънцето? Кой не би искал да разтвори душата си за слънцето?

Но ето, че се оказали души, които не обичат светлината, макар че били поставени да бъдат първосвещеници, служители на светлината. Каква страшна трагедия! Могла ли е душата на най-чистия, какъвто земята някога е виждала, да бъде спокойна пред тая зловеща картина?

Народът вече е започнал да тържествува, а в тържеството му зрее голямата болка на

неразбраната Любов.

На другия ден, при ранно утро, Господ Исус Христос тръгва за Иерусалим. С Него са учениците Му. С Него са и тъпшите народ, които бяха надощи във Витания да Го видят. Шествието стига до Витфагия. Спасителят поръчва на двама Свои ученици да отидат в селото, където ще намерят вързано осле, което *“никой човек никога не е възседнал”* (Лук. 19:30), да го отвържат и да Му го доведат. Учениците изпълняват поръчаното. На стопаните на ослето съобщават, че то е нужно на Господа. Възседнал ослето, Спасителят продължава пътя към свещения град. Като съобщава това, светият евангелист бележи, че се е сбъднало едно древно пророчество: *“Не бой се, дъще Сионова! Ето, твоят Цар иде, възседнал осле”* (Иоан 12:15).

Пътят е нанাগорен: трябва да се превали Елеонската планина, за да се стигне в града. Шествието се движи бавно нагоре. Изпълнени с топли, благоговейна любов, придружаващите Исуса постилат дрехите си по пътя, по който Той минава. Каква мила гледка! Каква трогателна картина! Когато вече набалижава да се превали планината и да се открие широката панорама на Иерусалим, цялото множество ученици, възраждани, почват велегласно да славят Бога за всичките чудеса, които бяха видели: *“Благословен Царят, Който иде в име Господне! Мир на небето и слава във висините!”* (Лук. 19:37-39).

Славословията се подеват от новите човешки вълни, които бързо прииждат откъм града. Шествието стига височините на Елеон, а отдолу нови големи човешки маси идат насреща. Всички те носят палмови клончета в ръце, развяват и викат като че в един глас: *“Осана! Благословен Идещият в име Господне, Царят Израелев!”* (Иоан 12:12-13).

Пътят продължава да се стеле с дрехи, с клони от дървета. Виковете все повече се засилват. Сякаш цялата планина се раздвижила, шуми, ечи, тържествува.

Само няколко лица от това безкрайно множество хора са навъсени, сърдити. Какво ли пък искат те? Какво ли ги смущава? Това са неколцина фарисеи. Предпазливо те се доближават до Спасителя и Му пошепват: *“Учителю, запрети на учениците Си!”* (Лук. 19:39-40). Те викат, че си Цар Израелев. А там долу е властта на римските кесари. Бунт ли искаш да правиш Ти? Искаш Себе Си цар да направиш? Ти - кротък, безславен, възседнал на осле? Ние нямаме и не искаме да имаме друг цар освен кесаря!

Сърцеведецът разбира мислите им и бързо им отговаря: *“Казвам ви, че, ако тия мълкнат, камъните ще завикат!”* (Лук. 19:40).

Може ли потокът на всенародния възторг да бъде възпрат, когато Възкресението, Животът е пред очите на всички? Този, Който дигна Лазаря от гроба, Който обещава на всички не само щастие, мир и радост на земята, но и блаженство бечно в безкрайните небеса, Който обещава да направи живота вечен, е на път за Иерусалим! Нима може земята да не тържествува? Ако човеците занемаят, камъните, скалите, чукарите земни ще завикат, ще загърмят велегласно: Осана!

Фарисеите мълкват и се оттеглят встрани. Народът продължава да вика все по-силно, да славослови, да пее. А Исус е тъжен. Иуда е до

Него. А недалече от Него са и фарисеите, които следят всяка Негова стъпка, всеки Негов жест, всяка Негова дума. Шествието, превърнало се в огромен шумен поток, стига последния хълм, от който се вижда широко Иерусалим.

Отдолу идат нови множества. Краят им се губи някъде из улиците. От вестта за идването на Господа целият град се е дигнал на крак. Възкресителят на мъртвите иде! Кой не ще излезе да Го посрещне?

Дъщерята на Сион тържествува, че идва нейният Цар. А Царят е тъжен, премного тъжен. Болката Му вече не може да се задържи. Стигнал на последния хълм, Той дига поглед, вижда града и заплаква за него. И заговорва през сълзи към него: *“Да беше и ти узнал поне в този ден, какво служи за твой мир! Но сега това е скрито от очите ти, понеже ще настанат за тебе дни, и враговете ти ще те обиколят с окопи и ще те окръжат, и ще те стеснят отвред, и ще съсият тебе и децата ти в тебе, и няма да оставят в тебе камък на камък, понеже ти не узна времето, когато беше посетен”* (Лука 19:41-44).

Господ плаче за Иерусалим, когато Иерусалим тържествено Го посреща. Каква странна на вид картина: тържество и плач за тия, които тържествуват. Защо ли е така?

Едно предание разказва, че някога измежду многобройните посрещачи на Господа имало и една девойка, която в момента, когато шествието се спускало вече към града, изправила се пред осле, спряла го и подала на Исус малък цветец. Той я погледнал кротко. На очите Му още блестели сълзите. Тя искала да Му каже нещо, но множеството я подело и понесло нататък към града. После тя се отдалечила в една тясна улица и се замислила: Защо ли беше толкова тъжен Исус? Защо бяха тия сълзи по очите Му? Целият народ се радва за Него, а Той плаче. След няколко дена тя минала рано сутринта край преторията на Пилат и чула викове: *“Да бъде разпнат! Да бъде разпнат!”* Изплашила се и се скрила някъде. Покъсно в ужас видяла, как озверени тълпи водят Същия Исус с трънен венец на разпятие. Болката от тая гледка тя не могла да понесе, паднала до един зид и дълго плакала. После се затекла към Голгота, видяла Го на кръста, закрила си в ужас очите и още по-горчиво заплакала. *“А къде е народът, - викала с всички сили тя, - къде е народът, който тъй радостно Го посрещна оня ден?”* И наново се строполила на земята в горчиви ридания. Като се успокоила, тя си спомнила за сълзите на Исуса пред вратите на Иерусалим, разбрала тайната на Неговата болка и наново заридала.

Такова е съдържанието на днешния празник, наречен Връбница, в който ние, християните, вместо палмови, държим в ръцете си върбови клонки и също тъй като иерусалимци радостно посрещаме Господа. Някога Иерусалим тържествуваше, наистина тържествуваше. И все пак Христос Господ плачеше за Него. Плачеше, че Иерусалим в радостта си, че виждаше Възкресителя на Лазаря, не Го разбра, не разбра правилно смисъла на Неговото идване и закри очите си от Него, когато заслепените духовни вождове, първосвещеници и старей, поискаха Неговата смърт, вместо да

възприемат словото на любовта Му и направят живота на своя народ мирен, радостен, спокоен, щастлив.

Когато ние държим в ръцете си върбови клонки и си спомняме за някогашното тържество, не можем да останем равнодушни към онова, което се изписа по лицето на Господа, когато Той от Елеон видя Иерусалим и заплака за него. Всеки миг от живота ни е среща с Господа. Защото винаги Той е пред нас. Не само сега, когато държим върбовите клонки, а винаги Той стои пред входа на душата и живота ни - кротък и благославящ, както някога.

Как ние Го посрещаме? Ето въпросът. - Безспорно - с радост. Но дали зад тая радост няма и нещо друго, което може и сега да натъжи Господа?

Преди време един добър християнин разказваше: Бях в храма Божий на неделя Ваия, на празница Връбница. Чувствах, че цялото храмово молитвено тържество беше под знака на паметните думи: *“Благословен Идещият в име Господне!”* Слушах, молех се и си мислех: Ние правилно разбираме Христа. Той не е земен цар или повелител, завоевател, както Го помисли Иерусалим, когато Го посрещна. Неговото царство не е от тоя свят. Това Той каза открито на Пилат. И затова същият тържествуващ Иерусалим се отказа от Него и в знак на благодарност за великите благодеяния, които извърши, Го изпрати на Голгота! Ние знаем това и Го посрещаме не като земен, а като небесен Цар. И все пак Той може да се яви пред нас с насыляени очи. Чист ли е напълно нашият, християнският свят от пороците, които той отрече като гангрени, като гнили язви на живота? Нима в нашите души, които Му пеят “осана”, “спасение”, всичко е в ред, - тъй както Той желае? Мислих, мислих по тия въпроси и си излязох от Божия храм разтъжен. По улиците се питах, дали онази девойка, която някога в полите на Елеон Му подаде цветец и Го видя нажален, днес не би Го видяла пак така по пътищата на нашия, християнския живот?

Как ние посрещаме Спасителя, като държим върбовите клонки? Ето въпросът. Нека на тоя въпрос всеки да отговори искрено и чистосърдечно в себе си и да реши пътя и съдбата си в живота!

От утре започва Страстната, Великата седмица на Христовите страдания. На нашите скърби от утре богослужбни страдания ние ще проследим молитвено последните стъпки от земния живот на Господа Исуса, ще си спомним за съда над Него, проведен от грешници, ще чуем пак страшните думи: *“Разпни, разпни Го!”* Нека през тая седмица всеки от нас добре размисли, дали с някоя своя лоша постъпка не се доближава до тия, които някога са искали смъртта на Този, Който дойде в света, за да бъде негов Спасител и Благодетел!

Пожеланието на Божията Църква на тази света неделя е: в дните на Страстната седмица животът ни да протече в скръбните тонове на Голготската трагедия, а душите ни, макар и разтъжени, да продължават песен да пеят възторжената песен на иерусалимци: *“Осана! Благословен Царят, Който иде в име Господне! Мир на небето и слава във висините!”* Амин.

СТРАСТНАТА СЕДМИЦА

Последната седмица от Великия пост Светата Православна Църква нарича Страстна седмица, защото тя е посветена на възпоминанията за последните дни от земния живот на Спасителя Господ Исус Христос - Неговите страдания, кръстна смърт и погребение.

Вечерните богослужения в първите три дена (неделя, понеделник и вторник) напомнят величието и страданията на Небесния Жених Христос и приканят към духовна бдителност, затова носят названието "Последование на Жениха".

ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЛНИК

Припомня се паметта на Йосиф Прекрасни и чудото с изсъхването на неплодната смоковница.

Христос Спасителят, Тайният Пшеницодавец - "Живият хляб, слязъл от небето" (Йоан 6:51), храни верните за вечен живот. А повествуването за изсъхването на смоковницата в утрото на Великия

понеделник напомня, че душата, ако остане без духовни плодове, ще бъде изсушена и запратена във вечен огън (Мат. 21:18-20; Марк. 11:12-14).

Сутринта се служи Преждеосвещена Литургия. Вечерта Последованието на Жениха.

ВЕЛИКИ ВТОРНИК

Припомня се притчата за мъдрите и неразумни девизи. Пламъкът на сърдечното кандило трябва да се поддържа, да не гасне. Сънят е образ на смъртта, а запасът от елей напомня за делата на

милосърдие и християнска любов. Без тях не може да се посрещне Небесният Жених (Мат. 25:1-13).

Сутринта се служи Преждеосвещена Литургия. Вечерта Последованието на Жениха.

ВЕЛИКА СРЯДА

Припомня се за многоценното миро, пролято върху главата на Христос от разкаялата се грешница. Успяла да влезе в дома, дето бил Христос, жената носеща алабастрен съд с драгоценно миро, искала да засвидетелства почитта си към Него, помазвайки Го с миро, според думите на Христа, подготвяйки Го за погребение. Това не се одобрило и Иуда, като скъперник, възроптал под предлог, че по-добре би било мирото да се продаде и парите да се раздадат

на бедните. А Христос казал да не я смущават, защото за това ѝ усърдие ще се разгласи по цял свят. Тогава Иуда отишъл при иудейските първенци и уговорил предателството на Христос за 30 сребърника. *От този ден престават коленопреклоненията по време на богослужение.*

Сутринта се служи Преждеосвещена Литургия. Вечерта Малко повечерие.

ВЕЛИКИ ЧЕТВЪРТЪК

Припомня се Тайната вечеря, на която е установено тайнството Причастие. На тази вечеря Христос, като завещал новата заповед за любов към всички, явил на учениците Си, че ще бъде предаден. В недоумение учениците питали, кой ще стори това. Запитал и Иуда, и Христос му отвърнал така кротко, че другите дори и не разбрали. Иуда станал, излязъл и те помислили, че отива да прави

покупки, понеже бил ковчезник. След вечерята Христос с апостолите отишъл в Гетсиманската градина, където се молил до идването на предателя. *Сутринта се служи Василиева Литургия. Веднага след Литургията се прави Велик маслосвет - освещава се елей. Вечерта Последование на 12-те Евангелия.*

ВЕЛИКИ ПЕТЪК

Припомнят се великите страдания на Исус Христос, волно приел да бъде съден, бичуван, оплют, бит с плесници и показан пред народа в багреница за подигравка с кръст в ръка и с венец от тръни на главата. Натоварен с тежък кръст от преторията на Пилат, Христос бил поведен към Голгота на разпятие, за да избави от смърт цялото човечество.

На Велики Петък Св. Литургия не се служи, тъй като в този ден Господ принесе Самия Себе Си в жертва. Сутринта се четат Царски часове, след това Вечерня с изнасяне на св. Плащаницата. Св. Плащаницата се поставя в центъра на храма на специално приготвена маса (епитафиос), символизираща Христовия ковчег.

Свещенослужителите и вярващите се молят пред св. Плащаница и целуват раните на изображения на нея Господ - прободените Му ребра, ръце и нозе. Св. Плащаницата остава на това място за поклонение до вечерта. Вечерта е Последованието Опело Христово. Прави се лития около храма като свещенослужителите носят св. Плащаницата. След това я внасят в Св. Олтар през Царските двери, обикалят с нея три пъти около Св. Престол, което символизира тридневното пребиваване на Христос в гроба и я полагат върху Св. Престол. Там тя остава до празника Възнесение Господне, в памет на четиридесетдневното пребиваване на Исус Христос на земята след Възкресението Му от мъртвите.

ВЕЛИКА СЪБОТА

Възпоменава се погребението на Христос Спасителя и слизането Му в ада. Умрял на кръста, от прободените Му ребра изтекло кръв и вода. Йосиф Ариматейски и Никодим, като изпросили разрешение от Пилат, снесли Го от кръста, помазали Го с аромати, обвили Го в нова плащаница и Го положили в нов гроб, изсечен в скала в Гетсиманската градина. При полагането Му в гроба присъствали жените мироносици, сред които, обляна в слъзи с натезало от мъка сърце, била и майка Му Пресвета Богородица.

Сутринта се служи Василиева Литургия.

В дванадесетия час през нощта се извършва Полунощница, на която се пее канонът от Велика Събота. След това вярващите благоговейно очакват настъпването на полунощ, когато с тържествен камбанен звън се оповестява светлата Пасхална радост на най-великия Празник на Празниците - Възкресението на нашия Спасител Господ Исус Христос. Всички се поздравяват с древния християнски поздрав: Христос Воскресе! и отговарят: Воистину Воскресе!

Веднага след това започва Златоустова Литургия.

Този брой изготви ставрофорен свещеноиконом **Атанасий Кръстев**